

bleven Midtpunktet for hele det militære System her i Landet. Og alt andet, alle ny Ting, som skabes, komme kun til at gaa ind under den som tjenende Led i Systemet. Vi se jo, at Ministeren endog vil omforme vor tidligere Hærsordening, for at ogsaa den kan gaa ind under det ny System. Ryksbatterierne kunde altsaa have haft en helt anden militær Betydning, naar de vare komne for Kjøbenhavns Befæstning, men komme de efter den, komme de til at staa i det Lys, som Befæstningen faaer, og det fremgaar ogsaa af Motivernes Ord, at de skulle lette Hærens Koncentration paa Sjælland, en Koncentration, som særlig paatræves af Hensyn til Befæstningen. Naar den ærede Minister om Hæretallet sagde, at vi ikke brød os om, at Forsvaret skulde være effektivt — jeg tror, at det var saaledes, at Ytringen saaldt — men at vi blot vilde stille noget op, fuldstændig ligegyldige for, hvad det førte til, saa skal jeg ikke inblade mig paa nærmere at inoedgaa denne Paastand, men kun sige, at jeg tror, at naar man gaar de Befæstningsværker efter i Sømmene, som ere skabte omkring Kjøbenhavn, vil det efter ikke saa saglyndiges Mening vise sig, at der maakte heller ikke her er taget altså meget Hensyn til, hvad der kunde tjene til at yde et virkeligt effektivt Forsvar. Paa mange Punkter turde disse Værker mere være anlagte, fordi man har været nødt til at fuldføre noget, man har begyndt uden at have nogen Klarhed over, hvor vidt vort Lands finansielle Evne strakte, end fordi de virkelig ere i Stand til at yde os et fuldt ud effektivt Forsvar.

Bajer: Denne Behandling af Krigsministeriets Budget er jo overordenlig stilfærdig og saglig, men jeg kan ikke nægte, at paa mig gør det et ikke ganske hyggeligt Indtryk; thi jeg har Forudsølelsen af, at det kun er Haablikket for Stormen. Jeg skal imidlertid begynde lige saa sagligt og fortsætte i samme Spor som de ærede foregaaende Talere; og jeg skal da begynde med et lille Punkt, nemlig at der blev sagt, at vore Hæste vare for tunge. Den højtærede Krigsminister udtalte, at det havde vist sig i sidste Krig. Jeg skal naturligvis bekræfte det for en stor Del; men Tungheden skrev sig rigtignok, for en væsentlig Del i alt Fald, fra den overordenlige store Bepaasning. Jeg ved ikke, om Vægten af alt det, der læses paa en Dragonhest her i Danmark, er bleven formindstet siden 1864; men med Rette kunde man da sammenligne den med en Kamel, en Kamel med to Husker. Det var ganske vist en af Grundene til, at vort Rykteri saa let blev indhentet; jeg tror, der kan slaas af

paa Vægten. Jeg havde ellers nærmest bedt om Ordet for at tale om den Anmærkning, der omhandles under Endringsforslaget Nr. 285; jeg forundrer mig over, at den ikke har vakt mere Indignation, end den har. Jeg blev mærkværdig nok opmærksom paa den, medens jeg havde Orlov fra Tinget i Begyndelsen af Samlingen. Den 6te Oktober tiltraadte jeg min Tilbagerejse fra Svejts, og paa en Station mellem Biel og Basel, hvor man kan faa de franske Blade, idet Toogene fra Paris støde til der, købte jeg en lille fransk Avis „Petit Journal“ og der fandt jeg en Meddelelse om, at den danske Krigsminister til almindelig Forbavselse havde forlangt en vidtgaende Bemyndigelse til at lave om paa Hæren uden Lov, saaledes at Rykteri og Fodfolk kunde laves om til Artilleri og Ingeniører; saaledes opfattede man det i Udlandet. Det var den 6te Oktober, altsaa meget kort Tid efter, at det var kommen frem herhjemme. Jeg var aldeles forbauset, troede, det var en særlig Lov og skrev straks hjem efter nærmere Oplysninger; og min Forbavselse steg i høj Grad, da jeg saa, at det var en Anmærkning paa Finansloven. Nu er min politiske Virksomhed jo ikke saa ganske ung, og jeg kom meget let til at tænke paa et stort Optrin i det høje Landsting den 1ste Februar 1877, den Gang, der var kommen en Finanslov fra Folketinget til Landstinget med adskillige Anmærkninger og lignende Ting, — jeg tror, man kaldte dem de 5 konstitutionelle Punkter, — og da den højtærede Konsejlspræsident, som desværre ikke er til Stede i Dag, gennemgik disse og stemplede dem som uantagelige, ikke alene for denne Regering, men for enhver Regering. Men det er jo noget aldeles lignende, man nu ser her fra den samme Regerings Side, om end ikke fra den samme Ministers Side; det er en Anmærkning af den Natur, at man vilde have været aldeles forbauset, hvis man havde vidst det i Landstinget den 1ste Februar 1877, hvis nogen vilde havde sagt: Om saa og saa mange Aar, i 1894, vil den samme Regering, som nu kalder dette uantageligt for enhver Regering, selv foreslaa noget saadant. Jeg vil meget anbefale de ærede yngre Medlemmer at gennemlæse disse meget interessante Forhandlinger i Landstinget, som findes i Landstingsstidende for 1ste Februar 1877, og navnlig Konsejlspræsidentens Udtalelse Sp. 622, og Kriegers store Tale, som den kaldtes, Sp. 626 om Anmærkningsstanden.

Jeg skal dernæst omtale med et Par Ord Anlægget af Havnepatterierne. Da jeg bad om Ordet, havde den ærede Ordfører ikke udtalt sig, og jeg kan nu indskrænke mig til